

ד.א.ל.ז.ז.ר

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

נושא השבוע: נישואין (נח)

טז' שבט תשפ"ד 1510 (שנה כט')

ההפטרה: "ותשר דבורה" (שופטים ה)

פרשת בשלח - שבת שירה

"ויט' משה את ידו על הים...ויבקעו המים" (יד, כא)

אמרו חז"ל (גמ' סוטה ב., סנהדרין כב.): "קשה זווגו של אדם כקריעת ים סוף" שנאמר (תהילים סח, ז): "אלוקים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות".

ועולה השאלה: במה קשה זווגו של אדם? והלא אין דבר קשה מלפניו יתברך? ומדוע נדמה הקושי לקריעת ים סוף דווקא?

אלא שבקריעת ים סוף הים לא רצה להיפתח בפני בני ישראל, כיוון שלא היו ראויים. אומר המדרש (ילקוט שמעוני): אמרה מידת הדין הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז והיו צריכים זכויות כדי שיפתח בפניהם. גם בזווגו של אדם, אמנם ישנה בת קול שיוצאת 40 יום קודם יצירת הוולד ומכרזת בת פלוני לפלוני, אולם יש מקטרגים ומניעות וצריך הרבה זכויות כדי שיתאימו למצבם העכשווי.

ועוד בקריעת ים סוף היו שני ניסים עיקריים: האחד-עצם קריעת הים והשני-כוח ההתמדה, שהתמידו המים לעמוד עד שעבר אחרון האדם מבני ישראל בים. גם בחיי נישואין זקוקים בני הזוג ל-2 ניסים: האחד נס ההתאמה, כי כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות והשני נס ההתמדה -שימיכו לחיות יחד למרות השוני מתוך אהבה, אחוה, שלום ורעות.

"ותען להם מרים שירו לה' כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים" (טו, כא)

מדוע כתוב: "ותען להם מרים" ולא "ותאמר..."? מה נשאלה ולמי היא עונה? מרים ענתה לנשים שגם הן צריכות לשיר: "כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים", ולמדה קל וחומר מן הסוסים, הכיזד? היות והסוסים סייעו לדבר עבירה והובילו את הרוכבים המצריים הרשעים שרדפו אחר בני ישראל להשיבם למצרים, נענשו אף הם וטבעו עם רוכביהם.

ומידה טובה מרובה ממידת פורענות, הגברים שרו שירה עם משה כיוון שיצאו ממצרים כדי לקבל את התורה הקדושה, אך הנשים שלא מחויבות ללמוד תורה לשם מה תשרנה? אלא כיוון שמסייעות לבעליהן ומאפשרות לו ללמוד תורה תקבלנה שכר כמותו, ועל זאת ראויות אף הן לשיר.

שבת שירה

נקראת כך על שם שירת הים שאמרו בני ישראל אחרי קריעת ים סוף. בפרשה זו מוזכרים הרבה עניינים כיציאת מצרים, מן, בארה של מרים, מחית עמלק אם כן מדוע נקראת על שם השירה דווקא? כי השירה הזו מלווה את ישראל בכל הדורות וכאילו עכשיו אמרו, ובכוח השירה שאמרו אז נטעו שירה ושמחה בכל ישראל עד סוף כל הדורות, ובכל זמן שהם נושעים מאויביהם ומתרווחים מצרותיהם יתנו שיר ושבת לה'.

יחסי כלה - חמות

השקפת היהדות

בצעירותי לאחר שהתחתנתי היתה לי חברה שכל פעם שהיינו נפגשות היא היתה

"מקטרת" על החמות הקשה שנפלה בחלקה, שאינה מתחשבת ומתעברת בכל דבר.

כל שלום הבית מושתת אך ורק על הסבלנות (עלי שור)

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 5:09-5:15 * סוף זמן ק"ש 8:41-8:43

ציאת שבת: 6:15

ציאת שבת: 5:41

כניסת שבת: 4:49

בשלב מסוים היא עברה לגור בעיר אחרת ומטבע הדברים היחסים בינינו נותקו. לאחר שנים רבות שלא נפגשנו, יום אחד פגשתי אותה ושאלתי לשלומה ולשלום בני ביתה, היא סיפרה ובין השאר הזכירה את חמותה לטובה ועוד הוסיפה מס' מחמאות אודותיה.

שאלתי אותה בפליאה: "הרי בעבר דיברת סרה בחמותך, מה השתנה?", היא השיבה לא מזמן זכינו להשיא את בנו הבכור, ואני עצמי הפכתי להיות חמות, פתאום התחלתי להבין את גודל התפקיד, ובמבט לאחור הבנתי עד כמה חמותי היתה אכפתית ודואגת ואף יש הנהגות מסוימות שלמדתי ממנה ואימצתי כלפי כלתי החדשה ...

על כל כלה לזכור כי גם היא בעתיד תהפוך בס"ד לחמות, וכפי איך שהיא נוהגת בחמותה כך תנהג איתה כלתה. ולכן במקום לנסות לשפר את הצד השני תשפר כל אחת את עצמה להיות מכילה יותר...

על הכלה לזכור שהיא ב"ה זכתה להינשא לחתן שהגיע למה שהגיע בזכות הטיפול המסור והתפילות של אימו במשך השנים למענו, וצריכה היא להכיר לה טובה על כך. וכפי שהכלה רוצה שינהגו בה בכבוד ובדרך ארץ כך תנהג כלפי חמותה בפרט שהיא המבוגרת מבין שתיהן. וגם שלא תמיד הכל ורוד ואידילי צריכה הכלה הרבה כח הבלגה וכף זכות כלפי החמות, לראות את הטוב שבהתנהגותה ולנסות "להיכנס לנעליה", ולא לראות בה יריבה שרוצה להרע לה.

מעשה שהיה

השפעת הסביבה

נישאתי בגיל 23 לאחר תקופת שידוכים ארוכה ומייגעת, היו לי שתי חברות ילדות שאליהן הייתי קשורה בכל נימי נפשי והן נישאו בגילאי 19-20, אך היו איתי בקשר גם לאחר נישואיהן.

הן כמוכן ניסו למצוא לי שידוך, ואף היו משתפות אותי במידת מה בחייהן ובהתמודדויותיהן.... אך מה שדיבר אלי יותר מכל היה הקשר החם שלהן עם החמות שלהן. הן התחרו ביניהן של מי החמות הכי טובה והיו מתכננות יחד איך להפתיע אותה וזה קסם לי מאד.

בס"ד מצאתי חתן כלבבי, חמותי המיועדת הייתה טיפוס נוח ונעים. ברגע שנישאתי יכולתי לשבת במחיצתן כשווה בין השוות ולדבר על השמחות המשפחתיות ולקבל עצות וחיזוקים לחיים ולהתגאות עד כמה החמות שלי נפלאה ומיוחדת ועד כמה אני מסתדרת איתה. כעבור שנה ילדתי בת והיינו 3 אימהות צעירות ושמחות בחלקן שמשתפות אחת את השנייה בהתמודדויות שהחיים מזמנים.

עברו שנתיים ואנו עברנו לגור בשכונה מרוחקת, המרחק יצר ריחוק בינינו ומהר מאד מצאתי לי 2 חברות חדשות שהיו שונות לחלוטין מאלו שהכרתי. באחת השיחות הראשונות שלנו סיפרתי להן בשבח חמותי, הן הביטו בי בהשתאות כאומרות מה את רוצה לומר בזה? , "אתן לא חושבות כך?", שאלתי, כל אחת מהן החלה לשפוך קיתונות של אש וגופרית אודות חמותה, וכך תוך מס' חודשים עברתי קורס מזורזי אודות רשעותה של החמות הצבועה והמרושעת....

מדי כמה שבתות היינו מתארחים אצל חמותי. באחת השבתות התארחו גם אחות של בעלי ומשפחתה ושאלה האם הם יוכלו להשתכן בחדר שאנו נהגנו להשתכן בו, למרות שלא היה לי נוח הסכמתי היות והסיבה שלה הייתה משכנעת. כשסיפרתי לחברותי הן בוזו לי: "את פשוט פראיירית" אמרו לי, וכך הגעתי לשבת עם עין עקומה על גיסתי ובמהלכה הבנתי שהייתה זאת היוזמה של חמותי, וכשסיפרתי לחברותי הן עטו עלי כשהן מכבירות בתארים לא מחמיאים על החמות וציידו אותי באין ספור עצות והעיקר לא לתת "שידרכו" עלי.... שסיפרתי זאת לבעלי הוא לא הבין על מה המהומה.

במשך חצי שנה חלה הדרדרות נוראה ביחסי עם משפחת בעלי שהשפיעה רבות על האוירה בביתנו והגענו למצב בו סירבתי להתארח בשבתות בבית חמותי ואף ניתקתי קשר עם גיסתי פרט לשמחות, כשבתוך ליבי הייתי ממורמרת ומתוסכלת. נעשה ניסיון פיוס מצד חמותי, זה אמנם ריכך אותי מעט אולם חברותי יעצו לי להישמר "שלא יטפסו" עלי שוב. עברו שנתיים נוספות במהלכן לא ציפיתי מחמותי וגיסותיי לכולם, משחקת כאילו יחסים טובים כשמהלכן הייתי אם ל-4 ילדים. הדירה בת-2 החדרים נעשתה קטנה עבורנו ונאלצנו לחפש דירה אחרת, לאחר חיפושים מצאנו דירה מרווחת בשכונה הראשונה בה גרנו.

ועם המעבר לשם הפציעו לחיי חברותיי הראשונות, ישבנו ושוחחנו כאילו לא נפרדנו, בין שיחותינו הגענו גם לעניין החמות, סיפרתי להן כל מה שקרה והן ישבו איתי והקשיבו לי, השתתפו בכאבי ואמרו שחייבים לשקם את היחסים ונתנו לי מספר רעיונות איך? וכיצד? וכך תוך כמה חודשים מצאתי את עצמי נשאבת למשפחת בעלי, מטפחת שוב את האהבה והאחוזה שהייתה ביני לבינם....

מאז עברו שנים רבות וכבר אני בעצמי חיתנתי ב"ה את בתי הבכורה ונהייתי חמות. כששוחחתי עם בעלי על התקופה הקשה הזו שעברתי עם חמותי ואיך הצלחנו לחזור ליחסים כל כך חמים אמרתי: "כשאני משחזרת מה היה שם, אני חושבת שהתקופה הקשה היתה בדירה הקטנה ההיא, אולי לא הייתי מרוצה בה". השיב בעלי: "זו לא הדירה הקטנה, זו האוירה שחייית בה שם, את אולי חושבת שעברנו מפני שהדירה הייתה קטנה, אך הסיבה האמיתית שלקחתי חובות על עצמי הייתה כדי להציל אותך מהאוירה הלא טובה.... מאוירת הקנאה, השנאה והסכסוך, מאיבוד הקשר עם כל מי שאוהב וטוב אליך.... זה התחיל מאמא שלי, והיה מגיע גם להורים שלך ואולי בסוף גם אלי..." וציטט את דברי הרמב"ם בהלכות דעות: "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו". ואכן ברגע שהתנתקתי מחברותי וחזרתי לחברותי הראשונות השתנה עולמי הפנימי וראיתי על אודות משפחתי לטובה.

(סיפורים מהחיים 1)

הלכות הנהגות בין בני הזוג[יא]

פינת ההלכה

יחסי הורים ובני הזוג (ב)

א. על ההורים למעט בביקורים אצל בנם\בתם הנשואים בשנים הראשונות שלהם.

הטעם: הזוג הצעיר עסוק בבניית הקשר ביניהם וביקורים רבים מפריעים להתהוות הקשר הזה. וכמו שבאתר בניה יש שלט "סכנה כאן בונים, הכניסה לזרים אסורה", הוא הדין כאן (המליך לניסואן מאוסקיס לרד זמיר כהן עמ' 165).

ב. על ההורים לאפשר לבנם\בתם הנשואים להתמודד עם קשיי החיים בעצמם, גם אם ברור להם שהזוג טועה לא יתערבו בהחלטותיהם אלא רק יחוו דעה וגם זאת רק אחר שהתבקשו. ירצה הזוג להקשיב מה טוב, לא ירצה... הניסיון ילמד אותם.

הסבר: הזוג לא אוהב שההורים מתערבים להם בחיים גם כשהו לטובתם. כשהם מתמודדים לבד זה בונה אותם ומלמד אותם להסתדר בכוחות עצמם (זוגיות עם רגש לרד מייכאל לסרי עמ' 138).

ג. ההורים ובני הזוג צריכים לדעת שכל אחד אחד והבית שלו ורשותו הפרטית ואין האחד רשאי לעשות בבית השני ככל העולה על רוחו ללא בקשת רשות. כגון: להשאיל חפצים ללא רשות, לעשות שינויים בבית, להניח חפצים לאחסון לזמן כלשהו.

הטעם: כל צד חש שהצד השני מתערב בענייניו האישיים וזה גורם לחיכוכים ומריבות (ע.7).

ד. כאשר בני הזוג מגיעים עם ילדיהם הקטנים להתארח אצל ההורים, ישגיחו עליהם שלא ישתוללו יתר על המידה וישברו חפצים, כפי שבביתם הם שומרים עליהם שלא יזיקו ולכן יעירו לילדיהם כשצריך ולא יעלימו עין. גם ההורים מבחינתם ישתדלו להרים חפצי נוי שבירים שלא יהיו בהישג ידם של הנכדים, וכשכל צד משתדל הם יחסכו מצבים לא נעימים שיעכירו את היחסים ביניהם (ע.7).

ה. כאשר בני הזוג באים להתארח בשבתות ובחגים אצל ההורים, ישימו לב שני הצדדים שלא להאריך בליל שבת אחרי הסעודה עד השעות הקטנות של הלילה, במידה והצד השני נראה עייף יסיימו את שיחתם ויאפשרו להם ללכת לנוח את שנת הלילה (ע.7).

ו. חז"ל אמרו לנו שכלה וחמותה לא כל כך מסתדרות ביניהן (גמ' שבת כ. גמ' יבמות קיז). ולכן הכלה, החתן(הבן) והחמות(אמא) כל אחד מהם צריך לסגל התנהגויות מסוימות כדי למנוע חיכוכים ואי נעימויות כדלהלן:

עצות ל"כלה"

ז. **הקדמה:** כדאי שהכלה תזכור כי חמותה היא זו שגידלה את בעלה, קמה עבורו בלילות, טיפלה בו כשהיה חולה ודאגה לכל צרכיו. שנים ארוכות. עכשיו שהוא נשוי קשה עליה הפרידה ממנו והיא דואגת שיהיה מטופל כמו שצריך, ולכן כלה חכמה תחשוב כיצד אפשר להקל וליצור קשר נעים עם החמות ובכך תקנה את אמונה שבנה נמצא בידיים טובות [כפי שיפורט].

ח. להתעניין בשלום החמות- ביום שישי כשהבעל מתקשר לאימו לאחל לה "שבת שלום" גם הכלה תדבר איתה ותדרוש בשלומה ולא תסמוך על בעלה שימסור לה דרישת שלום ממנה.

וטוב להתקשר גם באמצע שבוע כדי להתעניין מה נשמע? כדי להראות אכפתיות.

ט. הכלה תציין לעצמה ביומן את תאריך יום ההולדת של החמות, כדי שבתאריך זה תתקשר

ותאחל לה איחולי מזל טוב ואפשר גם להביא מתנה קטנה.

דוגמא ממעשה שהיה: חמות אחת סיפרה שכלתה היתה היחידה שזכרה את יום ההולדת שלה.

י. במידת האפשר ישתפו בני הזוג את החמות בדברים העוברים עליהם כגון: חוויות ואירועים שעברו עליהם באותו שבוע, יתייעצו איתה בנושא בישול, חינוך או סתם שיחת חולין על קניות וביקורים וכדו', זה ייתן לחמות תחושה שהיא חשובה ושהיא בעניינים וזה ימנע ממנה לתחקר או להרגיש שהיא לא מעניינת ותחוש רצויה, אהובה ומכובדת .

יא. כשבאים לביקור :

- הכלה תיגש לחמותה במיוחד ותאמר לה "שלום" באופן אישי מכל הלב, וגם שנפרדים תאמר לה "להתראות" באופן אישי.

- כשבאים יביאו איתם מידי פעם משהו כגון: פרחים, פשטידה, עוגה.. זה פשוט נותן תחושה טובה.

- כשמתארחים יש להציע עזרה כגון: להגיש לשולחן, לשטוף כלים, לחתוך סלט... וכמובן להחמיא על האוכל הטעים.

יב. הכלה תכבד את חמותה ולא תעיר לה וגם לא לאחים או לאחיות של בעלה, גם אם משהו מאוד מפריע לה תתאפק ואם זה הכרחי תדבר על כך עם בעלה בארבע עיניים והוא ימצא את הדרך לומר את הדברים.

יג. הכלה תתן לבעלה זמן איכות לדבר עם אימו [החמות], החמות תעריך זאת מאוד (קובץ יחסי כלה חמות של בית הכ"ד).

יד. הכלה צריכה ללמוד "להכיל" [לשמוע בהבלגה גדולה] את החמות כשהיא מבקרת, מתערבת או כשמתעניינת התעניינות יתר בחיי הזוג .

דוגמא מעשית : אם החמות מעירה הערות בסגנון: "לא כך מצמידים לתינוק את הטיטול", או "למה הבן שלי נראה כזה ציפלו, מה את לא מבשלת?", או "כשהייתי אצלך ראיתי המון אבק- מה את מנקת את הבית רק פעם בשבוע?".

התגובה המומלצת: אין ספק שהערות כאלו פוגעות ומזמינות תגובה קולנית וכועסת , אבל את תהיי חכמה, הניחי לה להעיר, אל תעני לה ואל תכנסי איתה לוויכוח ורק תשתדלי בינך לבין עצמך להשתפר בדברים שהיא צודקת . כשהחמות תרגיש שאת מכבדת אותה, היא תאהב אותך ותפסיק להעיר לך (זוגיות עם רגש לנצח מייכאל לסרי עמ' 137).

טו. חשוב שהכלה תשתף את בעלה בתחושותיה כלפי משפחתו ואימו, אך חשוב לזכור שזו אמה שלו והמשפחה שלו לכן תעשה זאת בחכמה ובמידה.

טז. לעיתים יש לכלה ציפייה שהחמות תקבל אותה כמו בת ולחמות יש ציפייה שהכלה תקבל אותה כמו אם, אך בפועל זה לא כך:

- כי הכלה מרגישה פתיחות גדולה יותר עם אמה היות והן קרובות יותר ומשתפות זו את זו בחיי היום יום יותר מאשר את החמות, וגם לחמות יש את הילדים שלה שאליהם היא מתייחסת מטבע העולם בפתיחות גדולה יותר מאשר כלפי הכלה.

- גם סגנון הדיבור שהכלה משתמשת כלפי אמה לא תמיד מתאים כלפי החמות שעשויה להיפגע וגם סגנון הדיבור של החמות לילדיה לא תמיד מתאים כלפי הכלה שעשויה להיפגע.

יז. הכלה תקפיד שלא לעשות התחשבויות והשוואות בין מה שהיא מקבלת מהחמות לבין מה שהחמות נותנת לבנותיה או לכלה אחרת שרק גורמים להעכרת האוירה ולמתחים ביניהן אלא מה שמקבלים , מקבלים באהבה ואומרים תודה .

דוגמאות מעשיות : אין להתחשבן על כל מתנה שקנתה החמות לבנותיה או לכלה אחרת, להשוות מספר פעמים שמארכת אותה לעומת בנותיה הנשואות, מס' פעמים שהיא שומרת על הנכדים האחרים לעומתם וכדו'.

החמות גם היא תקפיד שלא להשוות בין כלתה לבנותיה בהתנהגויותיהן השונות, בפעולות שעושות או בחיי הזוגיות שלהם , וכן תימנע מלהשוות בין הכלות, במידה ויש יותר מאחת.

דוגמאות מעשיות: היות והן שונות וכל אחת מיוחדת במינה. האחת יותר נחמדה אך השנייה דואגת יותר. האחת פחות מתקשרת אך השנייה מכבדת יותר את בןך...

הכלה בהחלט יכולה להיחשב כלה מקסימה גם אם היא לא קוראת לך אמא והחמות יכולה להיות נהדרת גם אם היא לא מעניקה לך שווה בשווה מה שהיא מעניקה לאחרים.

מבצע לאברך ומתפלל "אמץ חייל" מי שיכול להתפלל ואו ללמוד לזכות הזויילים שגלזומים

בזווית ניתן לקבל שם של זייל כדי ללמוד ולהתפלל לזכותו לפנות ל: 03-3137668

גמ"ח קדישים ללא תשלום אמירת קדיש על אלה שאין מי שיגיד עליהם 052-3924038

טל: 08-8644452 אתר העלון: alonhaihud.co.il דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com